

EL CAMP D'APRENTATGE DEL BAGES

Equip de coordinació pedagògica del Camp d'Aprenentatge

El Camp d'Aprenentatge del Bages té la seva seu a Manresa. El Bages és una comarca que no té uns atractius reconeguts com a especials i únics —exceptuant Montserrat— i té un entorn eminentment humanitzat: pocs racons podríem trobar on l'empremta humana no hi faci acte de presència.

El treball de l'home ha anat modelant el paisatge: el conreu massiu de la vinya, l'abandó dels masos, el creixement dels grans nuclis de població... Tot això ha fet del Bages una comarca comparable a moltes altres de Catalunya

Objectius

El lema dels Camps d'Aprenentatge és *aprendre de l'entorn* i en el nostre cas aprendrem d'un entorn que seria molt diferent del que és ara si l'home no hi hagués deixat la seva petja, positiva o negativa; en tot cas el que tenim ha estat modelat per ell.

Especialment volem fer conèixer els impactes actuals de l'home sobre el medi i quines infraestructures i actuacions realitza per minimitzar-los.

L'alumne, sabent interpretar l'entorn bagenc, aprendrà a interpretar el seu propi, que probablement no serà pas gaire diferent.

Activitats

Coneixement de l'entorn natural

A través d'un *itinerari geològic* (posem en cursiva els diferents temes que conformen la nostra oferta didàctica) podem deduir com era la comarca del Bages ara fa 40 milions d'anys, entendre com s'han format les roques sedimentàries i els jaciments de potassa que s'exploten a Sallent i Súria. L'itinerari passa vora un antic escull coral·lí que ens permet recollir fòssils per classificar-los posteriorment en un taller.

Estudiar la *meteorologia*, a partir d'una estació agrometeorològica de la xarxa sinòptica oficial ubicada a la seu del Camp, ens ajuda a entendre diferents fenòmens naturals i també a interpretar l'entorn comarcal. Entorn en què el *bosc* ha tingut sempre presència. A través d'un itinerari pel parc de St. Llorenç del Munt i l'Obac podem veure els *usos tradicionals del bosc*, quan aquest era font de treball i recursos. Ara, quan el bosc guanya més terreny, la seva gestió és difícil a causa de la baixa rendibilitat. *Els incendis forestals han malmès*

moltes hectàrees, que s'estan regenerant de forma desigual. Aquests incendis han deixat al descobert les parets i barraques de les vinyes que en altres temps havien colonitzat la gran majoria del terreny bagenc.

Coneixement de l'entorn històric

La casa de la Culla, on s'ubica el Camp d'Aprenentatge del Bages, és un exemple de masia que va tenir la seva màxima esplendor pel cultiu de *la vinya i l'elaboració del vi*. La casa conserva les instal·lacions on s'elaborava i conservava el vi; és una bona mostra d'arquitectura popular i permet veure els canvis que ha sofert la casa, tot plegat un conjunt de gran interès.

Manresa també ha experimentat una evolució que podem veure a través de dos *itineraris per la ciutat*, que ens ajudaran a conèixer alguns dels llocs més emblemàtics de la capital del Bages.

La concentració de la població en nuclis més o menys grans comporta una sèrie d'avantatges, però també inconvenients de caràcter ambiental.

Els impactes de l'activitat humana

L'aigua

Des del segle XIV la ciutat de Manresa consumeix aigua del riu Llobregat, que fa arribar a través de *la Sèquia*. Recorrent un tram dels seus 26 quilòmetres, es pot veure com aquesta obra d'enginyeria s'ha integrat completament a l'entorn mentre aquest era modificat per la presència de la Sèquia.

Una observació microscòpica de *la vida en una gota d'aigua* ens permet veure que aquesta aigua és de gran riquesa biològica, però no és apta per al consum humà i si la volem per a aquest ús caldrà que la tractem a la *planta potabilitzadora d'aigua* abans d'enviar-la a la xarxa de distribució d'aigua potable.

Els manresans la utilitzen, i abans de retornar-la al riu, en aquest cas el Cardener, caldrà que rebaixem la càrrega contaminant per intentar deixar-la més o menys en les mateixes condicions en què s'ha captat. Per això l'aigua es porta a la *depuradora d'aigües residuals* i els fangs que se n'extreuen es converteixen en adob a la *planta de compostatge*.

Els residus

La bona *gestió dels residus municipals* comporta

uns bons maldecaps a les administracions, i és que les societats, com més avançades, més residus generen. Conèixer els costos socials i econòmics i les infraestructures necessàries –*contenidors, abocador i planta de reciclatge de frigorífics*– per a la gestió dels residus ha de servir per a modificar hàbits. Igualment, saber les *aplicacions de materials geològics* o l'origen dels materials d'envàs ens ha d'ajudar a l'hora de la compra per ser conscients que *els envasos també compten*.

Modalitats de treball

Els alumnes que ens visiten ho fan segons dues modalitats, adreçades principalment als alumnes d'educació secundària:

En règim d'estada, en què passen normalment els cinc dies lectius d'una setmana a Manresa, allotjats a l'alberg del Carme, fent les activitats d'aprenentatge a la Culla o al lloc de Manresa o del Bages objecte d'estudi.

Activitats d'un sol dia, visites dirigides principalment a centres de la comarca del Bages.

Alumnes realitzant un inventari forestal, dins de les activitats del bloc destinat al coneixement de l'entorn natural.

C a m p s d' A p r e n e n t a t g e

	Educació Primària			E.S.O.		Batxillerat
	CI	CM	CS	1r. cicle	2n cicle	Crèd. formatius
Itinerari geològic i fòssils			A	O	O	O
Meteorologia			A	O	O	O
El bosc			A	O	O	O
La casa de la Culla		A	O	O	O	
La vinya i el vi	A	O	O	O		
Itineraris urbans			A	O		
Itinerari per la Sèquia		A	O	O	O	
La vida en una gota d'aigua				O	O	O
La planta potabilitzadora			A	O	O	O
La depuradora d'aigües				O	O	O
Abocador de residus			A	O	O	O
Reciclatge de frigorífics				O	O	O
Materials geològics			A	O	O	O
Taller d'envasos				O	O	O

Nivells educatius apropiats a cadascuna de les activitats ofertes. Una "O" significa que l'activitat és òptima al nivell, mentre que una "A" vol dir que l'activitat és adaptable al nivell indicat.

També per als de la comarca portem a terme un assessorament per a un treball de més durada, crèdits d'unes 35 hores lectives i també crèdits de síntesi.

Tant en un cas com en l'altre és indispensable establir contacte amb mestres i professors per coordinar l'activitat que faran al Camp d'Aprenentatge i la de classe, ja que no tindria sentit deslligar una de l'altra.

Quant a les estades, se'ls pot donar una certa unitat organitzant els temes en possibles blocs com:

Els residus. Gestió dels residus municipals, recollida selectiva, abocador, taller d'envasos, planta de reciclatge de frigorífics, depuradora, planta de compostatge.

L'aigua. La Sèquia, l'estany de l'Agulla, món microscòpic de l'aigua, meteorologia, potabilització, visita al museu de la Tècnica (dipòsits vells), depuració de les aigües residuals.

La ciutat. Arquitectura i història de Manresa, la casa de la Culla, itineraris urbans.

El bosc. El seu coneixement, usos tradicionals, la seva gestió i els incendis.

Els criteris dominants a l'hora d'escollir activitats hauria de ser el lligam amb la tasca que es fa o es farà posteriorment a l'escola o a l'institut.

El programa definitiu de cada estada es determinarà de comú acord amb el Camp d'Aprenentatge durant la trobada de coordinació, a la qual hauran d'assistir els mateixos professors que vindran a l'estada.

Instal·lacions

La seu del Camp d'Aprenentatge del Bages es troba en una antiga casa de pagès, la Culla, ara integrada a la trama urbana. Té l'aspecte i les característiques pròpies dels masos de la Catalunya central, amb una torre de defensa. És un dels edificis singulars de Manresa.

L'allotjament és a l'alberg del Carme, al centre mateix de la ciutat, disposa de 40 places repartides en habitacions de dues, tres, vuit i setze places.

C/ La Culla, s/n
08 240 Manresa
Tel: 93-874 43 58